

Prof. S. Bertelli
Paleografia_2017-2018

Lezione_4

Le materie scrittorie – parte II

La pergamena



Tav. 42 – La produzione di pergamena



Un atelier de parcheminier. *Encyclopédie de Diderot*

Tav. 43 – Preparazione di una pelle

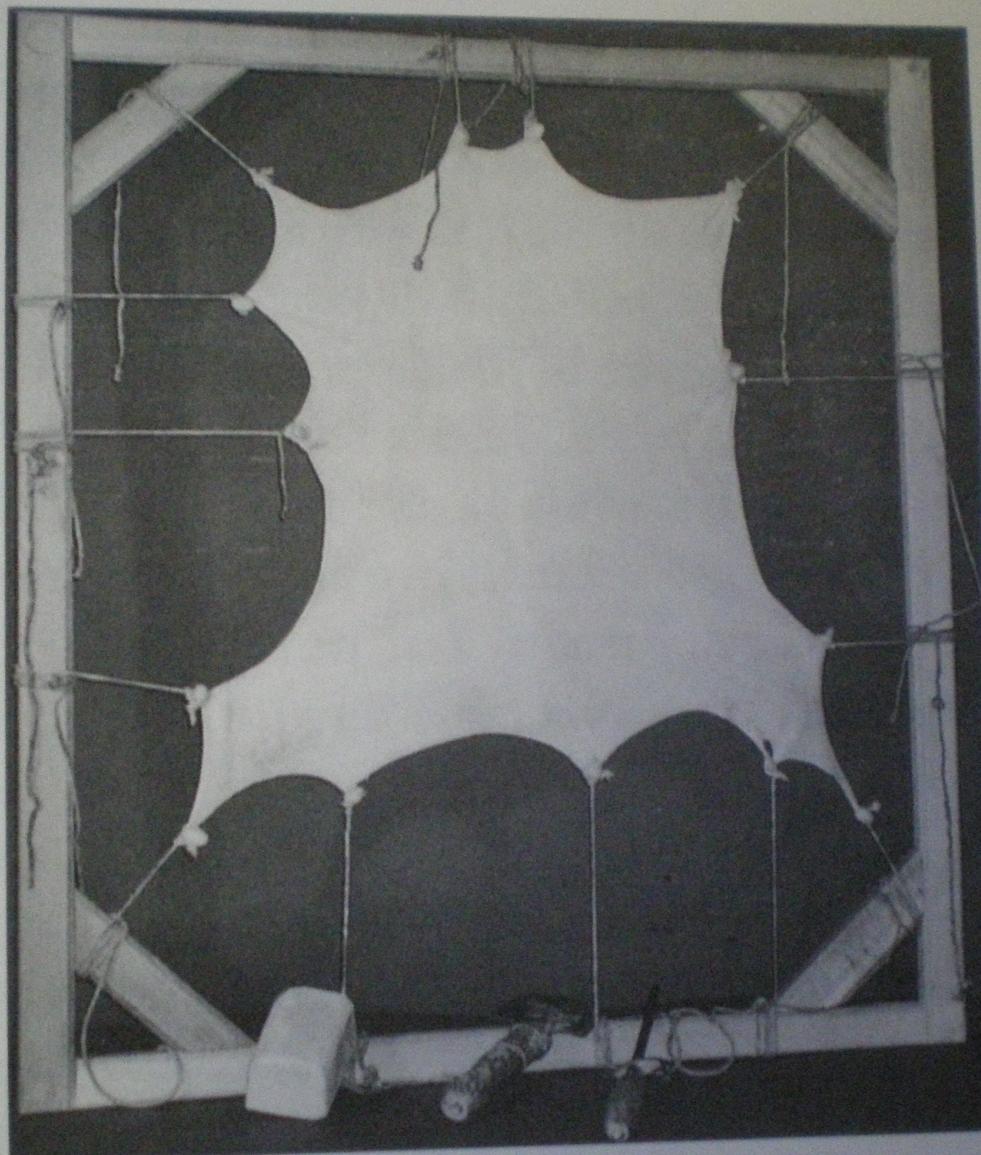


FIG. 2. Pelle tesa sul telaio.

Tav. 44 – Le sezioni della pelle

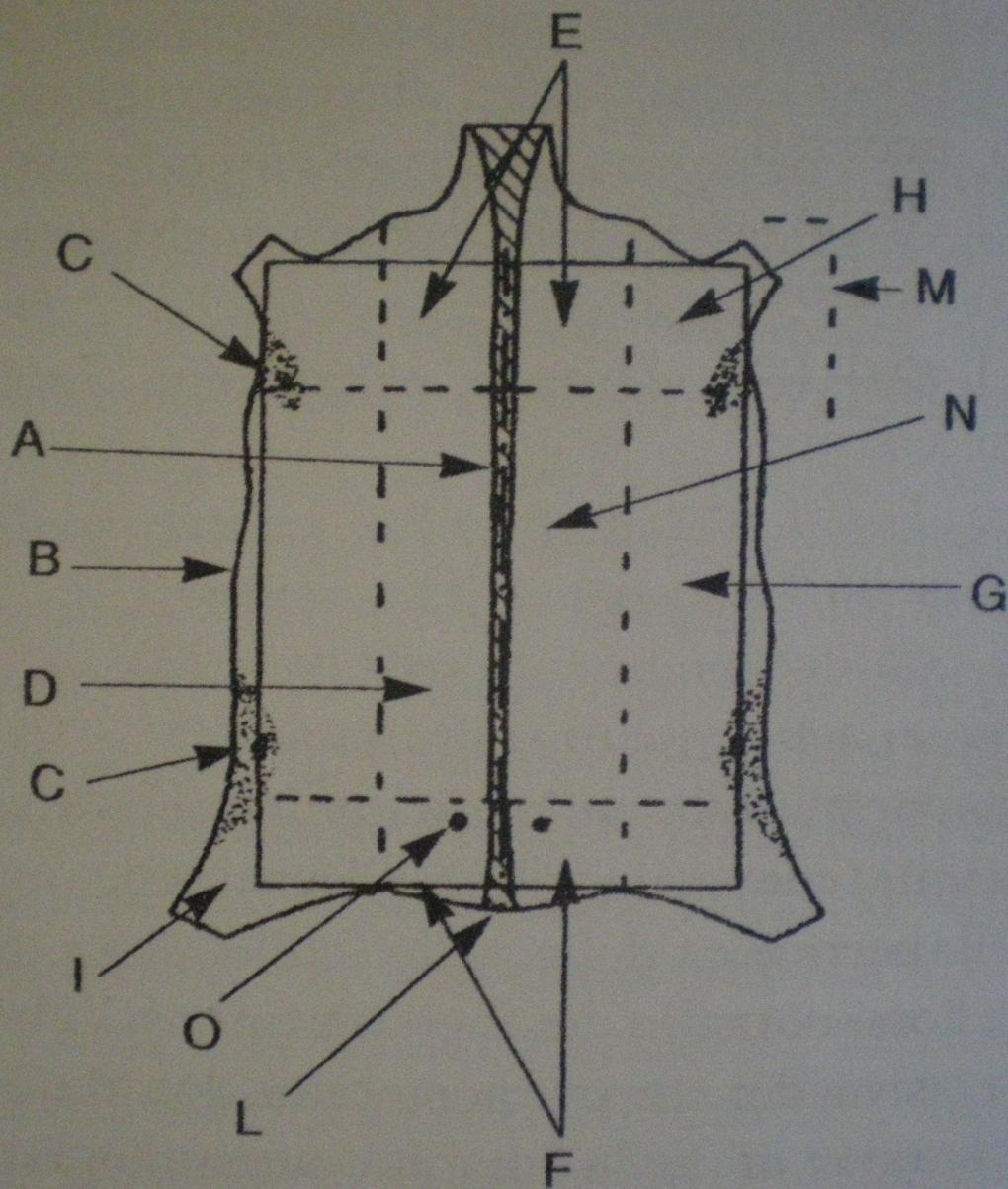
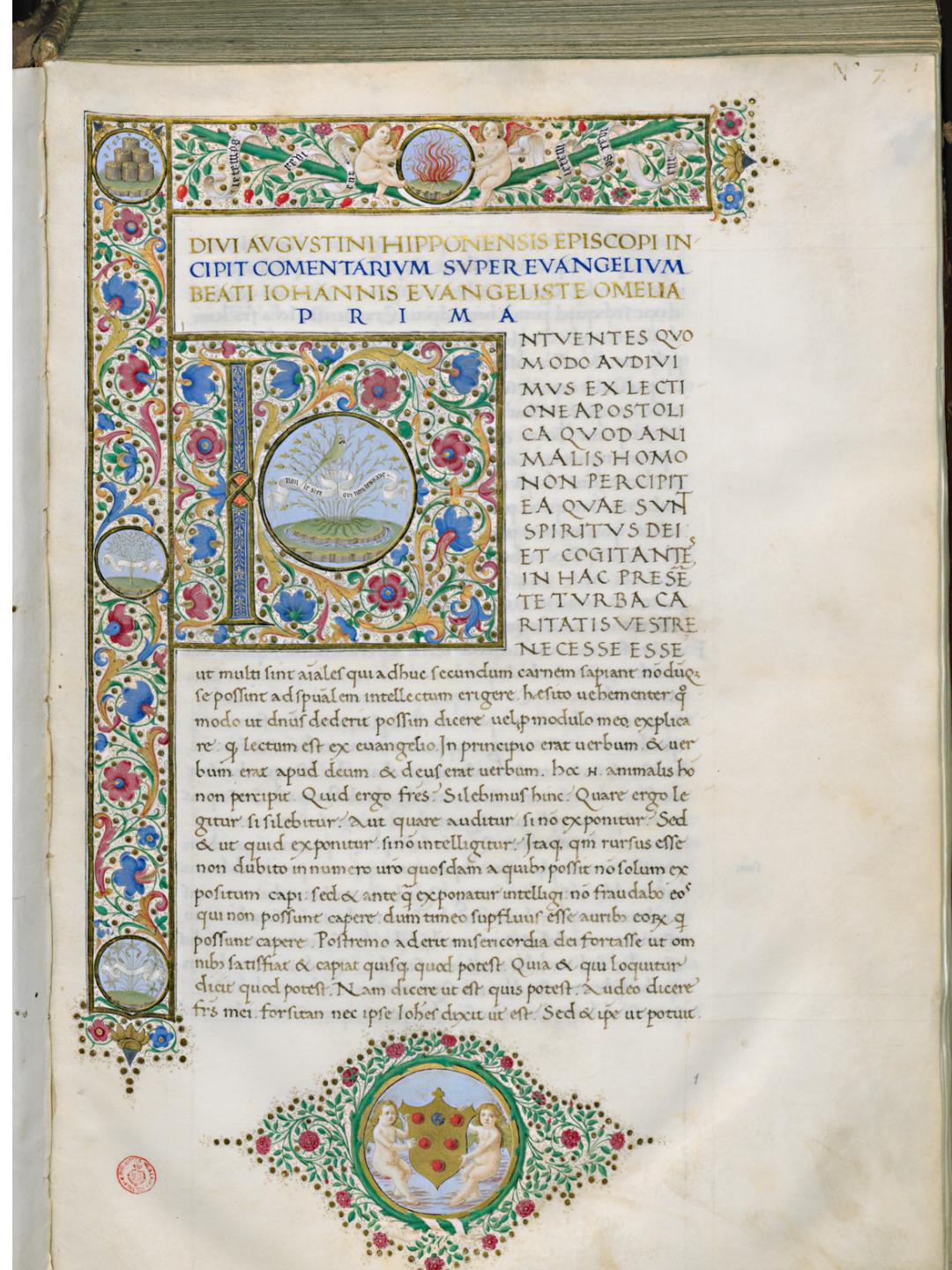


FIG. 3. Le sezioni della pelle (da M. L. J. de Groot, *Pathologie*, 1985).

Tav. 45

La pergamena:
lato carne



Tav. 46

La pergamena:
lato pelo

et honorabilem et bene
dignitatem sedemque
super altorum umbras
et insuetas sedesum.
procedens ingredi
quicquid uox seruosa
erat sedemque in
altorum. & adorans
beniuolentiam in
sedulac seruulosa;
Et misericordia eius
suec erat altorum
dilectionis. **D**ignus
est dominus dei noster ecce
cipe regiam. & ho
norabilem. & uirtutu
atem. quicquid est
in omnibus. & proprie
tate uoluminata in e
sternu & extremitate;

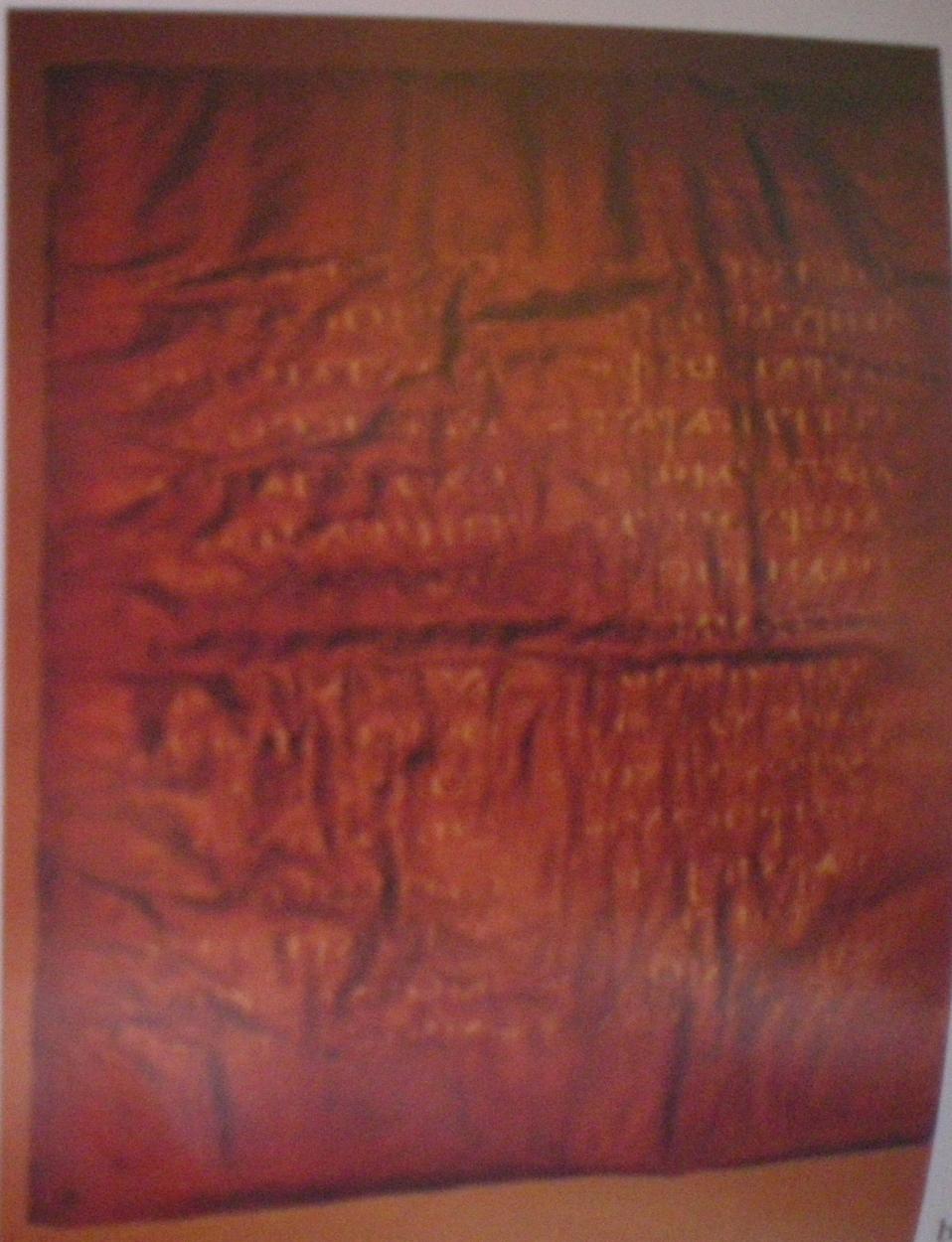
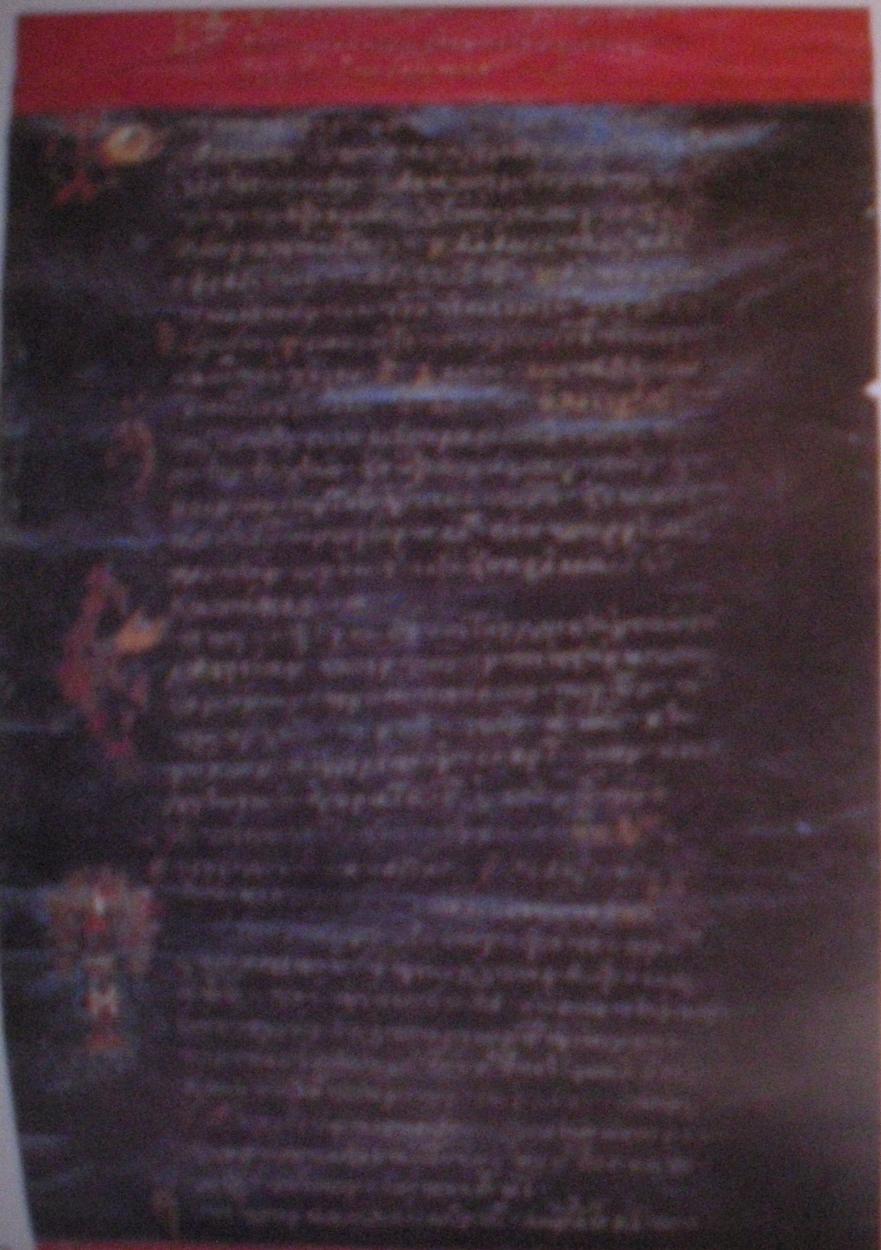
Laudo quinto.



cxv
242
Possit sancti iustus
apostoli & augustinus.

ECCLESIAM Secundam
post resurrectionem. do
misericordias peti deu
gontem extenuat;
Huius campobus
brevitatis loquuntur
apostoli & euangelij
stos ex pugnando
spiritum & pectora
sunt compunctionis.
ad monachatus

Tav. 47 – Pergamena colorata



Tav. 48. Esempio di codice purpureo



ΠΕΡΙΠΕΤΟΣΙΩΓΑΛΕΙ· ΛΙΛΛΙΩΝ
 ΚΕΙΣΙΦ· ΛΕΤΚΑΔΙΜΗΙΚΧΕΙΩΝ
 ΣΑΦΙΝΗΙΚΙΓΙΛΛΑΦΗΛΛΑΝΕΩΝ
 ΣΚΕΙΛΛΙΣΤΕΙΦΗΙΚΗΙΓΓΙΦΗ
 ΚΙΛΙΖΑΛΛΑΒΛΙΦΛΙΗΡΦΛΙΕΛΙ
 ΝΜΙΣ· ΦΛΛΗΙΕΦΠΗΔΗΙΗ· Ρ
 ΦΗΙΕΛΛΕΙΣΜΕΙΣ· ΦΙΛΙΦΟΚΣΙΑ
 ΒΛΗΥΕΙΤΥΧΔΕΙΣ· ΕΚΛΗΥΕΙΤΥΧΔΙ
 ΦΛΦΕΙΝΗΙΣΤΣΗΙΝΣΕΙΝ·
 ΛΙΔΗΕΦΙΞΕΛΗΙΑΦΔΗΙ· ΣΛΗΔΑ
 ΒΛΗΚΛΗΥΕΙΤΥΧΔΑΣΚΛΙΜΙΚΣΙΑΒΛΗ
 ΣΗΗΕΛΙΣΤΣΛΗΥΕΙΤΥΧΔΙΦΛΗΕΙΝ·
 ΠΗΤΕΥΜΙΤΟΦΚΧΗΗΕΛΗΟΛΦ
 ΓΛΛΕΙΦΑ· ΕΦΕΙΣΝΙΛΥΙΤΗΦΘΛΦΚ
 ΟΙΜΑ· ΛΙΦΦΛΛΟΦΙ· ΕΙΦΛ· ΣΙΣ
 ΒΙΛΕΙΚΑΣΤΧΙΦΙΦΙΚΗΙΣΤΧΕ·
 ΛΕΙΠΧΕ· ΛΗ· ΛΙΦΦΛΛΑΒΛΙΣΤΧ
 ΣΛΗΚΣΤΛΛΑΜΕΙΝΛΛΑΝΣΕΙΝ·
 ΙΣΤ· ΠΗΤΕΛΙΣΝΗΙΜΑΚΙΚΩΗ
 ΣΚΕΙΛΛΑΝΔΙΑΚΗΙΚΣΤΤΗ· ΣΙ· Φ



Tav. 50. Esempio di codice purpureo

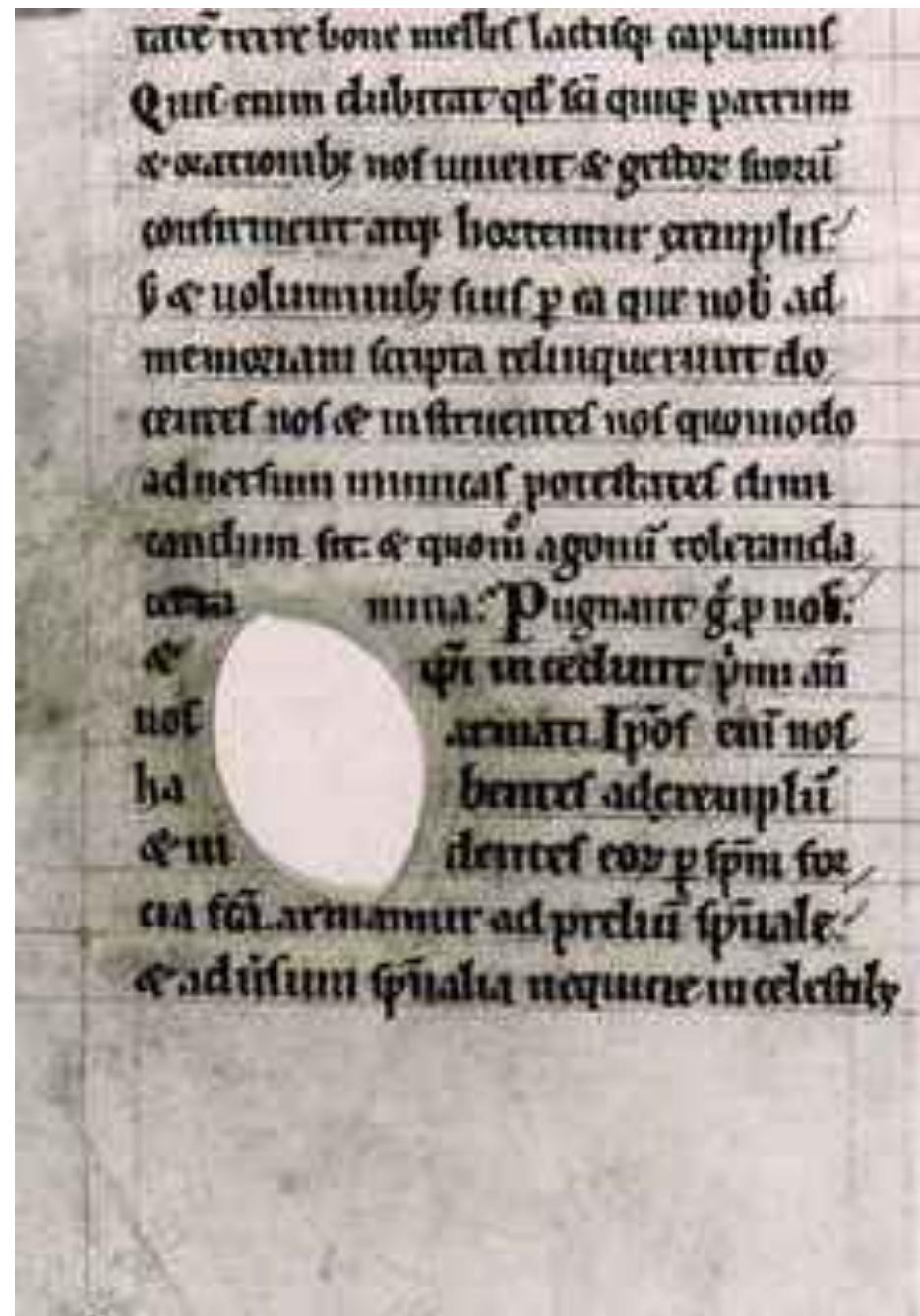


Tav. 51. Altro esempio di ms. purpureo



Tav. 52

La pergamena:
buco



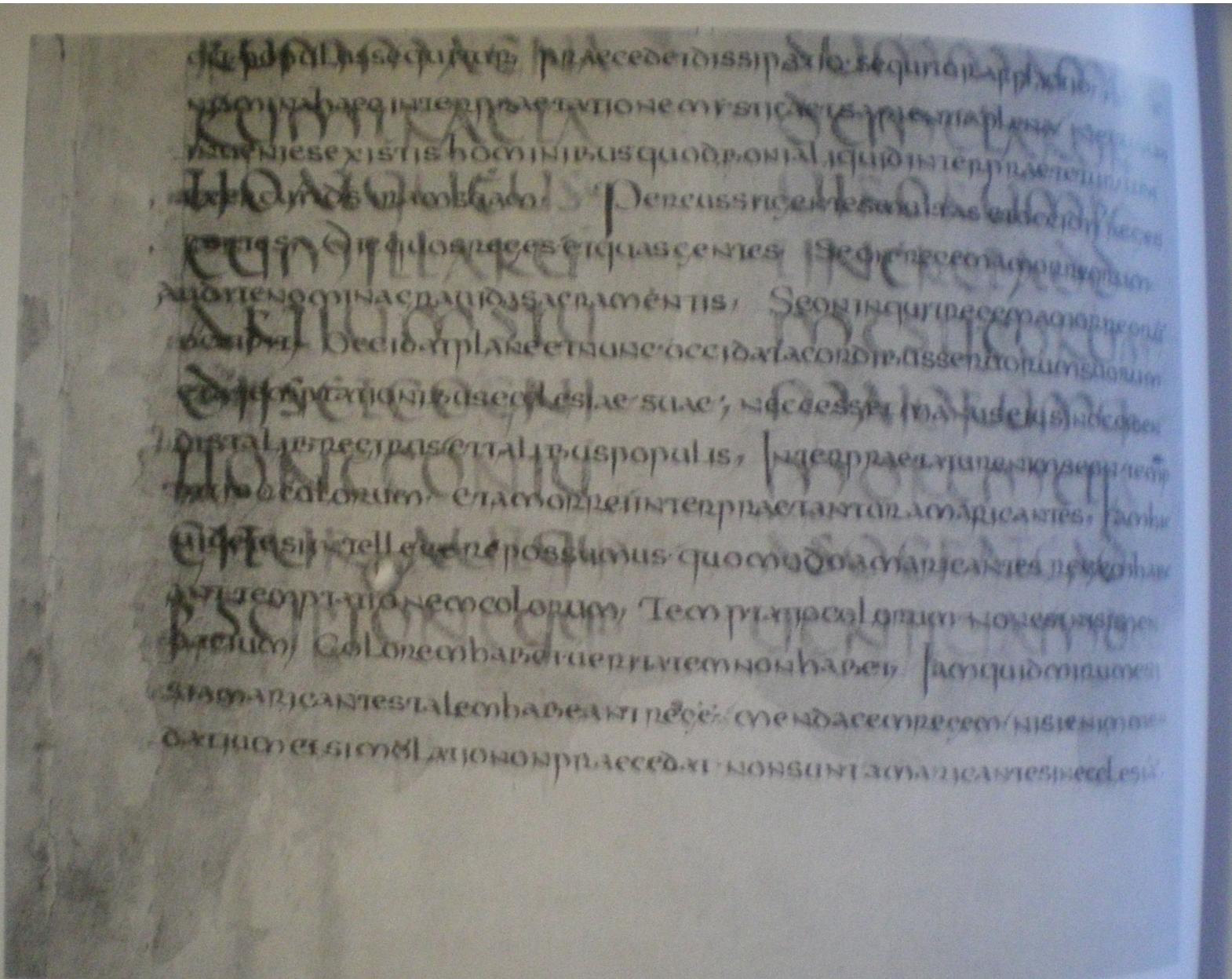


FIG. 5. Palinsesto Vat. lat. 5757, f. 201'.

Tav. 54. Esempio di palinsesto

925
TRICONTAK
KALA IKAKU
TRAC **G** *Ingloribus quoniam fortunam non
adiret. Credidimus perfidium gemitum.*
KOD *Dicitur uerbo generali quia latens*
TROI *Hoc si autem in usque fessum sub pectora
schere habet non debet credam*
CMB *prosternit. Prosternit ut prius
nuncupaverit. Iustidam curzips*
PAKA
G *Cicca*
E *Cicca*
T *Quod pugnatur et rursum dominatur
furit pugnatur. Et pugnatur
ante bellum. Coquuntur et post bellum
colleguntur. Quemque eoz pugnat
ad pugnam locis in qua coniuncti
eiusdemque pugnare cappellae
Auctor omnes qui sunt. Ordinationes*